

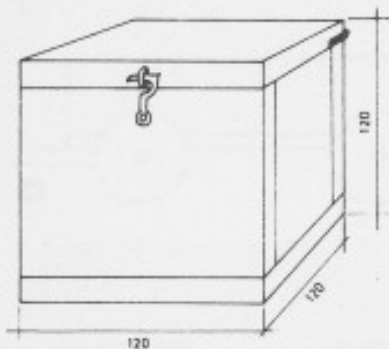
Een 'duveltje in een doosje'

Duveltjes in doosjes behoren tot de groep min of meer legendarisch kinderspeelgoed, die we vrijwel alleen in speelgoedverzamelingen en oude boeken tegenkomen. Gelukkig kunnen we deze dingen, die vroeger voor zoveel gelach en vrolijkheid hebben gezorgd, met een simpele uitrusting zonder al te veel moeite zelf maken. De hoofdzak is dat we een kubusvormig kastje met een afsluitbaar deksel van multiplex of dun hout in elkaar kunnen zetten, de stalen veer met een al dan niet afschrikwekkende kop er bovenop zullen niet veel problemen met zich meebrengen. De veer moet overigens nog met kleurige lapjes bekleed worden, en dat de kop allerlei franjes, haren, linten en dergelijke krijgt behoeft nauwelijks betoog.

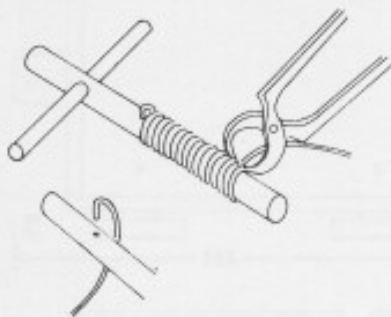
Aan materiaal hebben we nodig: 8 à 10 mm dik multiplex of ca. 12 mm dikke geschaafde vuren plankjes, verder een stuk verenstaaldraad of zogenoemd pianosnaardraad, twee kleine messing scharniertjes, een vioolkisthaakje en schroefoogje voor het afsluiten, lijm, een paar kleurige lappen, een bol van balsahout, polystyreenschuim of papiermaché waaruit we de kop kunnen snijden of kneden,

Afb. 70. Duveltjes in doosjes.

Afb. 71. 'Duvel' doosje.

Afb. 72. Het wikkelen van de veer.

Afb. 73. De bevestiging van de veer in de duvelskop.

franje, haar, linten en ander decoratiemateriaal om de duvel een bizar uiterlijk te geven. Voor het in- en uitwendig schilderen van de doos is nog wat verf nodig, waarbij we eventueel van restanten lak gebruik kunnen maken. Voor de kop van de duvel kunnen we grondverf nemen, die na droging met waskrijt beschilderd wordt.

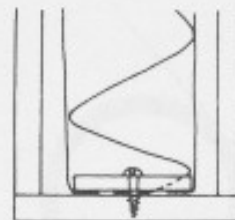
Werkwijze. Eerst moeten we de plankjes op maat maken. De buitenafmetingen van de kubusvormige doos zijn 12 x 12 x 12 cm (afb. 71). Onder- en bovenkant van het ineengezette vierkante 'raam' van de doos schuren we glad door het heen en weer te schuiven over een stuk schuurpapier op een vlakke ondergrond. Als alle oneffenheden weggeschuurd zijn, kunnen we de bodem vastlijmen en -spijkeren. Om de spijkerskoppen onzichtbaar te maken verzinken we ze met de drevel 1,5 à 2 mm in het hout, waarna de kleine holten met bijv. kneedbaar hout worden opgevuld en gladgeschuurd. Ook rondom wordt de doos goed geschuurd, en dan kunnen we de deksel met twee messing scharnietjes of een stuk pianoscharnier aanbrengen. De deksel moet hiertoe aan de achterkant met toffelzaag en beitel enigszins verdund worden, want alleen door wat hout weg te halen bereiken we dat het bovenvlak overal goed vlak aansluit. Er moet immers ruimte zijn voor de beide scharnierbladen. Passende schroefjes kan men het best meteen bij aankoop van de scharnieren in voorraad nemen, tegelijk met het haakje en schroefoog. Al dit kleine gerei is in de ijzerhandel verkrijgbaar.

Het aanbrengen van de messing schroefjes voor de scharnieren en sluiting gaat als volgt in zijn werk. Met een opruimer of klein fretboortje het schroefgat markeren en vervolgens boren met de boormachine in de standaard. Niet te diep maken, en een dun spiraalboortje gebruiken! Het schroefje over een stuk zeep of paraffine wrijven en met een precies in de gleuf passende schroefedraaier in het hout draaien. Vooral bij kleine messing schroefjes is het van belang dat deze voorzorgen terdege in acht worden genomen, want die breken maar al te gemakkelijk af.

Nadat de deksel vastgeschroefd is, en de doos in een mooie kleur is geschilderd, komen veer en kop van de 'duvel' aan de beurt. Het lastigst is hierbij wellicht het maken van de veer, of de aanschaf van het veermateriaal. Het ca. 1,8 mm dikke staaldraad wordt met behulp van een tang

in tegen elkaar aanliggende windingen om een 2,5 cm dik stuk rond materiaal gedraaid. Het begin van het draadstuk houden we hierbij op zijn plaats door het in een voorgeboord gat te drukken. Een twintigtal windingen is voldoende; het overtollige materiaal knippen we af met een draad- of combinatietang. Hierbij voorzichtig te werk gaan, want zodra de spanning op de windinen weg is wikkelt de draad zich gedeeltelijk af, en zetten de windingen een stuk uit. Om de lengte op de gewenste waarde te brengen, hoeven we de veer alleen maar enigszins uit te trekken. Aan de bovenkant buigen we het uiteinde haaks om; dit stuk wordt in het voorgeboorde gat onderin de kop gestoken. Van onderen wordt de draad met behulp van een houten schijf op de bodem van de doos vastgeschroefd. De draadspiraal kan gemakkelijk met een buisvormig, op maat gemaakt stuk stof bekleed worden, dat van boven aan de kop wordt bevestigd en van onderen tussen de doos en de houten schijf wordt vastgeklemd.

Blijkt de kop bij het openklappen van het deksel te ver zijwaarts of naar voren over de rand van de doos te gaan hangen, dan corrigeren we dit door hem aan alle vier de kanten door middel van linten te verankeren. Deze linten worden aan de binnenkant van de doos vastgehecht, in het midden van de vier zijwanden. Het gezicht van de pop moet immers bij het openspringen voor zowel schrik als vrolijkheid zorgen. Of het nu een onnozel type is of een lelijke heks, als we in die opzet slagen mogen we over ons werk tevreden zijn.

Afb. 74. Bevestiging van de veer aan de bodem van het doosje.